

JAN IS AL MEER DAN VEERTIG JAAR SINTERKLAAS

'Ik kom niet de kinderen opvoeden'

Als jongeman van twintig speelde Jan Polman (62) voor het eerst sinterklaas. En dat doet hij tot op de dag van vandaag. Elk jaar weer vervult hij zijn rol met plezier. "Het ontzag voor Sinterklaas gaat ook bij volwassenen nooit helemaal weg."

Al meer dan veertig jaar kruipt Jan Polman vanaf eind november in de majestueuze, rode tabberd van zijn alter ego Sinterklaas. Hagelwitte handschoenen, een zegelring, gedragen stem. Alles moet tot in de perfectie kloppen. Een kapster werkt zijn witte baard met krullende snor en wenkbrauwen keurig bij. Een grimeur zet de rimpels nog wat sterker aan. "Overdag heb je ander licht dan wanneer je in de spotlights staat. Daar houdt de grimeur rekening mee. De schmink moet ook zeker niet te opvallend zijn. Je ziet soms sinten met een dikke plamuurlaag op het gezicht. Dat vind ik niet mooi", legt Jan uit.

GEVRAAGD ALS ZWARTE PIET

Pas twintig jaar was hij toen hij voor het eerst aantrad als sinterklaas. "Een collega vroeg me of ik zwarte piet wilde spelen. Omdat hij een stuk kleiner was dan ik, zei ik dat ik misschien beter sinterklaas kon zijn. Zo begon het." Jan was weliswaar een piepjonge sinterklaas, maar groeide steeds meer in zijn rol en pakte het serieus aan. "Ik sprak met andere, ervaren sinterklazen die me aanraadden om bijvoorbeeld rode veters in mijn schoenen te doen. Kinderen bestuderen je vaak van top tot teen en letten daarop. Je kunt het ook meenemen in je act door ze te vragen de veters los te maken en weer te strikken."

ALS DE SINT VAN DE TV

De eerste tijd had Jan eenvoudige spullen, maar die werden gaandeweg steeds professioneler. "Ik kocht een dure staf en schafte voor 800 euro een pruik, baard, snor en wenkbrauwen aan. Dat was nodig omdat ik wilde dat je de mond van sinterklaas kon zien. Met het juiste materiaal zie je er ook echt uit als de sinterklaas op televisie. Mijn stem liet ik ook wat lager klinken."

TWEE SINTEN TEGELIJK

Al gauw kreeg Jan het razend druk. In de november- en decembermaand ging hij vrijwel elke avond en ieder weekend met een stel pieten op pad. "We zijn bijna overal geweest. Bij mensen thuis, maar ook bij scholen, zwembaden, judoverenigingen, toneelclubs, ziekenhuizen, het politiebureau en zelfs luchthaven Schiphol. Met schema's planden we in welke pieten overdag en 's avonds konden en welke chauffeurs ons konden rijden." Hij maakte van alles mee. Zoals een aquarium dat aan diggelen ging tijdens het bezoek. "Het water stroomde naar buiten en de vissen spartelden in het rond. Ik herinner me ook dat er twee sinterklazen tegelijk aanwezig waren in een gebouw. Wij moesten bij de judoclub zijn, maar daar zat al een andere sinterklaas."

LACH OP HET GEZICHT

Hoewel iedereen op een goede dag niet meer in Sinterklaas gelooft, koesteren ook volwassenen volgens Jan nog steeds een zeker ontzag voor de goedheiligman. "Dat gaat nooit helemaal weg.

Dementerende oudere centraal in deze foto uit de tijd dat de pieten nog zwart waren.

Bezoekjes zorgen voor veel dankbaarheid en nog steeds een beetje ontzag.

Tekst: MARLOES DE MOOR

Foto's: JASPER VAN BLADEL, ARCHIEF

luisterden en gingen toch maar lopen." Jan is een vrolijke, niet al te strenge sinterklaas, die meehost en danst met de pieten. "Ik spreek de kinderen ook nooit aan op wat ze niet meer mogen doen of fout hebben gedaan. Ouders geven me weleens lijstjes mee om hun kroost een beetje op te voeden. Dan willen ze

bijvoorbeeld dat ik iets zeg over een kind dat nog niet zindelijk is. Dat weiger ik; dat is niet aan mij." Het meeste indruk maken de bezoeken aan ongeneeslijk zieke kinderen en dementerende ouderen. "Als je een lach op het gezicht van een ziek kind weet te krijgen, geeft dat veel voldoening. Dat geldt ook voor dementerende ouderen. Ik vind het fijn om ze een leuke middag te bezorgen en weer te zien lachen."

'Bij dementerende ouderen komen de herinneringen boven'

UITVAARTBEGELEIDER

Zijn sociale inborst komt ook terug in zijn werk als uitvaartbegeleider, waar hij anders dan als sinterklaas, veel verdriet tegenkomt. "De overeenkomst met mijn rol als sinterklaas is dat ik graag met mensen omga, er voor ze wil zijn.

Soms kruisen de wegen elkaar. Het is voorgekomen dat ik als sinterklaas een dementerende oudere op de kamer bezocht en er twee weken later weer was als uitvaartbegeleider. Dat is verdrietig."

'IK WORD TOCH WAT OUDER'

Vanaf dit jaar zal Jan alleen nog op 4 december sinterklaas zijn. Hij bezoekt dan woonzorgcentrum Wollewei in Nijmegen, waar zowel ouderen als hun kleinkinderen hem ontvangen. Avond aan avond op pad gaan doet hij niet meer. "Ik word toch wat ouder. Als ik terugkijk, denk ik: hoe heb ik het zo lang volgehouden? Je moet er niet te licht over denken. Elk bezoek vergt een hele voorbereiding."

MOOI FEEST

De jaarlijks terugkerende zwartepietendiscussie speelt geen rol in dat besluit. "Vervelende reacties hebben we nooit gehad. Bij ons waren de pieten altijd zwart, maar ik denk dat die wel zullen veranderen in roetveegpieten of witte pieten. Dat vind ik prima. Ik heb me nooit zo in de discussie gemengd. Het enige wat ik hoop is dat dit mooie feest altijd blijft bestaan!" ■

REAGEREN OP DIT ARTIKEL?

redactie@maxmagazine.nl of Postbus 277 - 1200 AG Hilversum